

Økonomi og næringsliv

Får knallhard kritikk

ALVOR: Håvard Moe, daglig leder i Nivi Analyse (til høyre) var tydelig i sin kritikk om manglende helhetlig styring av økonomien i Åmot. Her etter orienteringen i formannskapet. Til venstre:...

Av Rune Hagen

Publisert: 30.04.26 10:51

➦ Del

– En helt ekstrem kostnadsutvikling. En kommune uten internt kontroll og kvalitetsstyring.

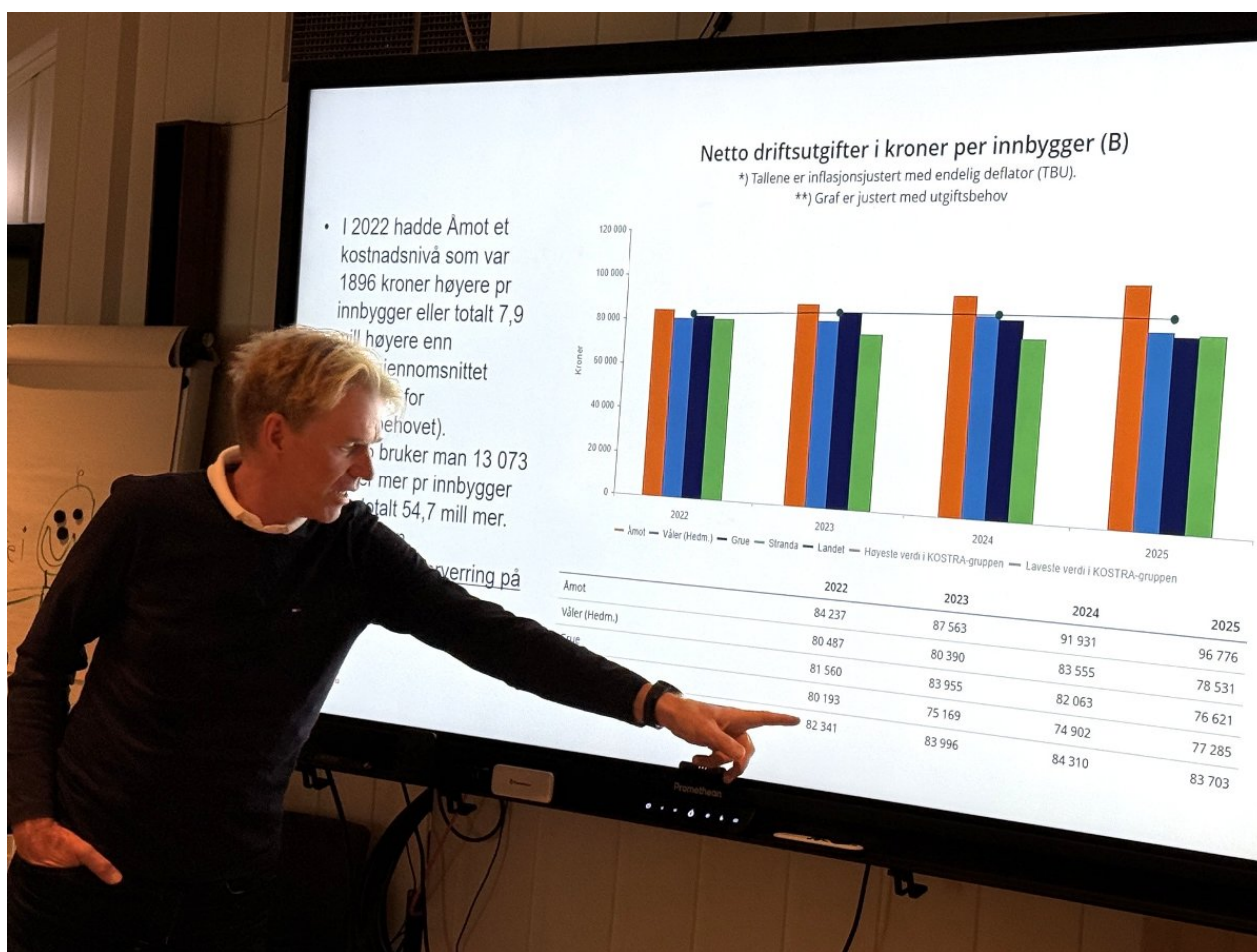
For abonnenter

Håvard Moe, daglig leder i Nivi Analyse la fram en usminket virkelighet da han presenterte to rapporter for formannskapet og den administrative ledelsen i Åmot kommune onsdag.

– Åmot kommune er på full fart inn i ROBEK-registeret i 2028 dersom det ikke tas smertefulle grep allerede i år. Det brukes altfor mye penger i nesten alle sektorer, sa Moe.

Og la til:

– Forvaltningspraksisen er skremmende dårlig; hvorfor er det ikke tatt tak i måten kommunen forvaltes på?

FLAUT: - Flaut og unødvendig om Åmot skulle havne i ROBEK. Med sine kraftintekter er Åmot en rik kommune, sier Håvard Moe, daglig leder i Nivi Analyse. Her fra formannskapet i Åmot. Foto: Rune Hagen

Flaut og unødvendig

Overfor Østlendingen beskriver Moe det som både flaut og unødvendig om Åmot skulle havne i ROBES og dermed bli underlagt ekstra kontroll av Statsforvalteren.

– Åmot er Innlandets nest rikeste kommune, men er Norges sjuende dårligste på økonomi. Dette skal ikke gå an. Som kraftkommune har Åmot alle muligheter til å rette opp forholdene. Men det krever radikale omstillinger, opplyste Moe.

Fra pluss til bakrus

Han har vært engasjert av Åmot kommune fra januar i år etter at den økonomiske ubalansen ble avdekket.

På fire år – fra 2022 til 2026 – hadde Åmot gått fra å ha en trygg økonomi til kraftig økonomisk bakrus i utgangen av 2025.

I oktober i fjor ble det varslet om et driftsresultat på minus 16,5 millioner kroner. Tiltak på nær tre millioner ble varslet. Likevel endte årsresultatet på 35 millioner kroner.

Disposisjonsfondet er redusert med 33,1 millioner kroner og vil være spist opp på ett år om utviklingen fortsetter.

ØKONOMISK KRISE: Håvard Moe, daglig leder i Nivi Analyse i samtale med kommunedirektør Stein Halvorsen etter orienteringen om den alvorlige økonomiske situasjonen i Åmot formannskap. Foto: Rune Hagen

ROBEK neste?

– Åmot vil havne i ROBEK i løpet av 2028 hvis det ikke tas smertefulle grep, sier Håvard Moe.

I løpet av vinteren har han hatt en rekke samtaler med kommunedirektør, sektorledere, formannskapet, tillitsvalgte og diverse ansatte i Åmot kommune.

Rapportene som nå er lagt fram er dyster lesning:

På område etter område bruker Åmot betydelig mer penger enn sammenliknbare kommuner som Grue, Våler og Stranda. Åmot ligger også klart over landsgjennomsnittet.

Langt over gjennomsnittet

I 2022 brukte Åmot kommune 1.896 kroner mer pr. innbygger enn gjennomsnittet for andre kommuner. I 2025 har tallet økt til 13.073 kroner mer pr. innbygger.

På helse og velferd er økningen i samme periode på hele 52 prosent.

– Et helt uvirkelig tall, sier Håvard Moe.

Han understreker at det ikke er noen grunn til at Åmot skal ligge betydelig over andre kommuner på en rekke sektorer.

Antall ansatte og lønnsnivå er høyere enn kommuner på samme størrelse.

KLAR TALE: Daglig leder i Nivi Analyse, Håvard Moe med ramsalt kritikk av manglende styring og helhetstenking i Åmot. Her blir formannskapet orientert. Foto: Rune Hagen

Medvirkende årsak

I sine foreløpige konklusjoner etterlyser Moe bedre og mer tydelig styring av kommunen.

– Det er ikke målstyring, ikke virksomhetsstyring, nesten ingen intern kontroll, nesten ikke kvalitetsstyring. Det trengs en helhetlig styring der det er kontroll på utgifter og inntekter.

– Manglende styring, kontroll og effektivitet er sannsynligvis en medvirkende årsak til de svake økonomiske resultatene i Åmot de siste fire årene, slås det fast i evalueringen av forvaltningen av Åmot kommune.

Moe viser at det nytter der det jobbes godt og effektivt. Røros kom seg ut av det økonomiske uføret. I Åmot brukes det altfor mye penger i forhold til inntektene.

Mange involverte

De ansatte og kommunen er involvert i snuoperasjonen. Til sammen skal det legges fram rapporter fra 35 grupper for å finne kutt og mulighetsrom.

Før sommeren vil Moe legge fram sin endelige rapport.

– Det blir smertefullt og tøft. Men det er ingen annen utveg, sier han.

– Vil folk bli oppsagt?

– Jeg er ingen stor tilhenger av å si opp folk i offentlig sektor. Hvert år slutter fem-seks prosent av de kommunalt ansatte. Ansettelsesstopp vil være naturlig, og ansatte må regne med å kunne få nye oppgaver. Kostnadene må ned.

– Hvordan vil åmotingene merke innstrammingene?

– Gjennom nedskjæringer på tilbud, økte gebyrer på ulike aktiviteter må også vurderes. I prosessen vil det komme fram mange forslag. Så er det opp til kommunedirektøren å legge fram forslagene til politisk behandling.

RUVER: Slik kan et nytt helsehus på Ryslingmoen-tomten bli. Her sett fra biblioteket på kulturhuset. Foto: Rune Hagen

Helsehuset

– Hva med helsehuset som politikerne har vedtatt?

– Det har jeg ingen spesiell mening om; utover at det ikke lar seg ikke gjennomføre uten at driftskostnadene kommer kraftig ned. Det må være økonomisk handlingsrom for et så stort prosjekt.

Håvard Moe føler seg trygg på at ansatte, ledere, administrasjonen og politikerne tar situasjonen på alvor.

Aldri populært

Likevel er han spent på neste års kommunevalg.

– Det er aldri populært å måtte kutte i tilbud. I Åmot er det ingen annen utveg, sier Håvard Moe.

Det ble ingen direkte politisk debatt i formannskapet. Rapportene hadde blitt sendt ut dagen før, til kritikk fra flere politikere som ikke hadde fått satt seg skikkelig inn i detaljene.

Tatt betydelige grep

Kommunedirektør Stein Halvorsen har tidligere uttalt at «den største erkjennelsen er at økonomistyringen, oppfølgingen og kontrollen har vært for svak i 2025. Det er tatt betydelige grep for å rette opp dette».

I sin orientering til formannskapet opplyste økonomisjef Reidun Vie om det økonomiske hovedbildet for 2025.

Et nettodriftsresultat på minus 35 millioner kroner, minus 6,2 prosent.

Avviket mot revidert budsjett er på minus 18,5 millioner.
Disposisjonsfondet redusert med 33,1 millioner kroner.

– Resultatet medfører en betydelig svekkelse, og er langt unna den økonomiske handlingsregelen som er vedtatt, sa hun.

Økonomi og næringsliv

Politikk

Åmot

Nyheter

Kommentarer til denne saken

Flere saker

Hudlegens «fy-liste»

Flere vil ha barnehageplass i Elverum – venteliste bekymrer

**NEI
TIL
NEDLEGGELSE
AV
SÆTRE
ALDERS- OG SYKEHJEM!**

Nei til nedleggelse av Sætre alders- og sykehjem

Uheldig kommentar eller skiulte

Hvorfor gjør Norge seg stadig mer avhengig av importert mathvete?

Ansvarlig redaktør: Tom Haakenstad • Nyhetsredaktør: Magnus Torp Antonsen

• Adresse: Elvarheimgata 10 C, 2408 Elverum • Tlf: 62 40 00 00

• Personvernpolicy / Informasjonskapsler • Redaktørplakaten • PFU • Åpenhetsloven

• Utgitt av AS Østlendingen • Personverninnstillinger

Østlendingen © 2026